

מקור ראשון: השמש העולה נלחמת בשקיעה

מנתחים את העולם

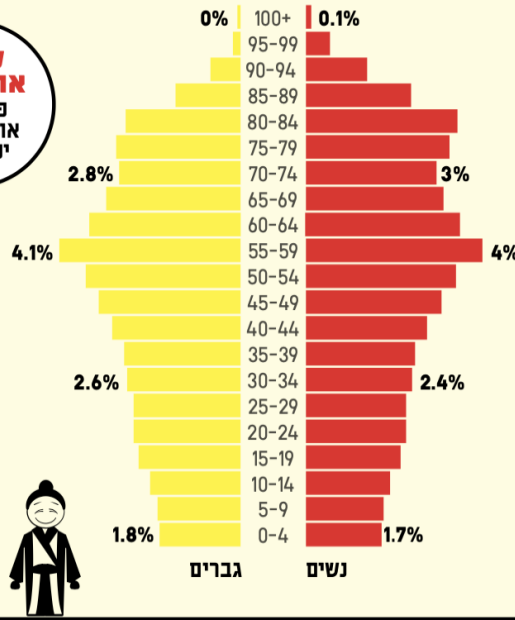
ניצן דוד פוקס | אנליסט גיאופוליטי, מגיש הפודקאסט "המשחק הגדול"

במדור הבא

כבר לא לבד,
בחושיך

כך הופכת פוליני לבוח
אירופי המסוגל להתמודד
עם גרמניה וצרפת

עברה
את השיא
פירמידת
אוכלוסייה,
יפן 2030

השמש העולה נלחמת בשקיעה

האם יפן תוכל לגייס את הפכנוולוגיה שלה כדי להתגבר על הדעיכה הדמוגרפית ולהישאר מעצמה כלכלית עולמית

של הרברים (Internet of Things או IOT), בינה מלאכותית ו"ביג דאטה" יאפשרו ליצור חידושים טכנולוגיים בתחומי הבריאות, הפיננסים ועוד ולאפשר חיים נוחים יותר ויעילים יותר לכל החברה, גם בשעה שכות העבודה מצטמק. המטרה העיקרית היא לאפשר לקשישים לחיות ברמת חיים גבוהה גם בלי סיועם של צעירים. במקום שקשישים יאלצו לעבור לבתי אבות וידרשו כוח אדם צעיר שיראג להם, הם יוכלו להמשיך לחיות בבתיהם הפרטיים, בריאותם תנוטר באמצעות חיישנים, והם יוכלו לנוע בתחבורה אוטונומית בלי צורך לנהוג בעצמם. הטיפול הרפואי יהיה יעיל יותר, ממוקד ומרוכז במקום אחד, בלי דרלג בין רופאים ומרכזיים רפואיים.

מעבר לטיפול בקשישים, המטרה היא להפוך את החברה כולה ליעילה יותר, להפחית את צריכת האנרגיה, ולפנות זמן לקשרים אישיים. כלי טיס אוטונומיים יערכו משלוחים, במקום כלי רכב שרודשים נהג, והם מזהמים ואיטיים. מערכות חשמל יהיו חכמות יותר, חסכוניות יותר (תאורה ומערכות מיוזג יכבו את עצמם כשאין בהם צורך), ומקורות זיהום ינטרו באופן רציף. מערכות תחבורה ציבוריות יקרות יחולפו בכלי רכב אוטונומיים ונוחים שיחברו בין אזורי הכפר שאוכלוסייתם מידלדלת ובין מרכזי הערים. במקום לבזבז שעות בפקקים, תכנון אורבני חכם ותשתית תקשורת מתקדמת יאפשרו לאנשים לעבור מרחוק ולצמצם את זמנם ברכיבים. עתידני מדי? כרגע כן. אך המטרה של "חברה דור 5" היא להגדיר חזון כולל, ולא מפת דרכים ליישום. יש אכן גם הודמנות למוח הישראלי.

פחות מ־2 אחוזים מהחזון הור שהושקע בישראל בחמש השנים האחרונות מקורו ביפן. חברות הונק ישראליות יכולות לעזור ליפן לממש את "חברה דור 5" אצלה וגם אצלנו, באמצעות מחקר ופיתוח של טכנולוגיות רשת ותחבורה, ושיתוף פעולה בתחומי הגנת סייבר, IOT, חיישנים רפואיים ועוד. בררך למימוש החזון ישראל יכולה למשוך השקעות יפניות לתעשיית ההייטק שלנו, ולהקים מרכזי חדשנות משותפים בישראל וביפן. ישראל יכולה גם להציע פורום טכנולוגי-מדעי משותף שמיינות, ויעודד ריאולוג ופרויקטים משותפים. גם השירים הראשי הממשלה של שני הצדדים יכולים להיות מעורבים במטרה להעצים את שיתוף הפעולה הטכנולוגי והמדעי בין המדינות. חברה דור 5 היא הודמנות ליפן, אבל גם לישראל. בימים של משבר כלכלי, טוב יעשו הקברניטים שלנו אם ירחפו לפתוח אפיקים חדשים לתעשייה הישראלית.

ארבעת אדני "חברה דור 5"

התיאוריה: חמש החברות האנושיות

- 1 חברת הציידים לקטים
- 2 החקלאית
- 3 החברה התעשייתית
- 4 חברת החדע
- 5 חברה דור 5 רובוטיקה, בינה מלאכותית, חישה מרחוק, פעולה מרחוק

העיסוק בהזדקנות מהירה של יפן כבר הפך לקלישה. החברה היפנית היא הזקנה ביותר בעולם: כ־2030 כ־46 אחוזים מאוכלוסייתה יהיו בני 55 ומעלה. זו מציאות דמוגרפית ששום מדינה בעידן המודרני לא התמודדה עמה. אומה הנתונה ברעיה דמוגרפית עלולה להיקלע גם לרעיה כלכלית וצבאית, ולבסוף לקמילה והיעלמות מן העולם – אולם ליפן יש טכנולוגיה: האם היא מסוגלת לגייס אותה כדי לצמצם את השפעות הרעיה הדמוגרפית, או אפילו למנף אותה להתחדשות כלכלית?

הניסיון לצייר את יפן כמדינה שוקעת בגלל הרמוגרפיה שלה – ובהרחבה, לקבוע שהמערב כולו הוא תרבות שוקעת בגלל הפיריון הנמוך שלו – מתעלם מכך שארומי המערב מחויקים בכלים רבים יותר שיכולים לעזור להם לא רק להאריך את חייהם, אלא גם לשפר את איכותם. היפנים מתכוונים לעשות בדיוק את זה, עם חזון אסטרטגי לחברה החדשה ביפן: הם קוראים לו "חברה דור 5".

החזון הוצג לראשונה ב־2015, ב"ר"ח החמישי של "התוכנית למדע וטכנולוגיה" ביפן. השאיפה היא לקחת את הטכנולוגיות שפותחו בתעשיית המידע ובתעשייה המתקדמת, ולהרחיב את השפעתן בכל תחומי החיים. רובוטיקה, כלי רכב אוטונומיים ותקשורת אלחוטית מהירה יגויסו ליצירת תשתית לחברה חדשה. כל מילות המפתח התרבותיות ביותר כלולות בתוכנית: האינטרנט